

רפלידתו זיהב

פנינים, הנהגות ואמרות מגדולי ישראל

פרשת

במדבר

ד' סיון תשפ"ה

גליץ מספר
172

לאחר שעבר מבית מסחר אחד למשנהו, ונכח לדעת שהמחיר אצל רבי שרגא הוא הזול ביותר. חזר אליו הסוחר ואמר לו שהחליט לקנות את העורות אצלו במחיר הנדרש.

אמר לו רבי שרגא פייבל: "אמכור לך את העורות, אולם לא במחיר שאמרת לפני כן. אתן לך הנחה בהתאם לבקשתך". נדהם הסוחר ואמר: "לפני כן סירבת בכל תוקף לתת לי הנחה, למרות שראית שאם לא תוריד מן המחיר לא אקנה אצלך. ואילו כעת - משבאתי על מנת לקנות במחיר שדרשת, הינך מוריד מן המחיר למרות שאינני מבקש זאת?".

השיב לו רבי שרגא פייבל וענה: "לאחר שיצאת מבית המסחר הרהרתי בלבי: 'הכמות שביקשת לקנות אכן גדולה הייתה בהרבה מהמקובל, לכן גם אם הייתי נותן לך את הסחורה בהנחה שדרשת - עדיין היה נשאר בידי רווח נאה מן העסקה. לא הייתי צריך להתעקש ולעמוד על עקרונותיי במסחר במקרה זה.

עכשיו, משחזרת והנך מבקש לקנות אצלי את העורות - עלי לקיים את אשר חשבתי בלבי לפני כן. שהרי כך אומרים אנו בכל בוקר - 'לעולם יהא אדם ירא שמים בסתר ובגלוי, ודובר אמת בלבבו'.

כיוון שהחלטתי בלבי ששגיתי כאשר לא נתתי לך את ההנחה שביקשת - עכשיו כשחזרת, מחובתי למכור לך את העורות במחיר שהחלטתי בלבי לאחר שעזבת את חנותי. שהרי התביעה כלפי כל אחד מאיתנו היא להיות 'דובר אמת בלבבו', ובדרך זו יש ללכת".

(אור שרה)

במבט ראשון, היה נראה שהוא מפסיד עבודה

סיפר רבי שלמה קולדצקי שליט"א - בנו של הרה"ג רבי יצחק קולדצקי שליט"א: אבי מורי סיפר לי שהוא לא מזמן הלך לנחם את בניו של הרב וסרמן זצ"ל מחיפה - יהודי צדיק שעלה מהונגריה, ביושבם שבעה על אביהם שהיה אדם ירא שמים מרבים.

בצעירותו, עבד הרב וסרמן לפרנסתו באיזו קצביה גדולה שהיתה תחת בעלות של אדם שאינו שומר תו"מ, אך הוא מכר בשר כשר. ביום מן הימים, מגלה הרב שבעל הבית הביא לחנות ארגזים של בשר ללא הכשר כלל. הרב וסרמן נבהל אך נצר את הדברים בליבו.

לאחר שעה קלה, הוא רואה אישה שומרת תורה ומצוות שהגיעה לקצביה לקנות בשר. הוא ניגש אליה בשקט ואמר לה: "תדעי לך שהבשר היום לא כשר. אל תקני כאן!" האישה שמעה זאת, הודתה לו מקרב לב, ועזבה את החנות.

בצד, עמד אחד העובדים, וכששמע את זה רץ והלשין על הרב וסרמן לבעה"ב. בעה"ב הגיע בכעס לרב וסרמן ופיטרו לאלתר מהחנות, וכך הרב וסרמן נשאר בלא עבודה ובלא פרנסה כלל. בבית, מחכים ילדים הרעבים לפת לחם.

הייתה זו שעת צהריים. הרב וסרמן הלך לאיזה בית כנסת סמוך להתפלל מנחה, ושם הוא שפך שיחו לפני הקב"ה בתפילתו

"לא ללמוד - זו צרה גדולה יותר!"

רבי שלום שבדרון זצ"ל סיפר כי רבי שלמה איגר זצ"ל זכה פעם במכרז ממשלתי להקמת חומת אבן גדולה, בשותפות עם חברו רבי זלמן פוזנר זצ"ל. השניים עשו את תורתם קבע ואת מלאכתם עראי, והיו שוקדים על תלמודם בהתמדה, כך שהפועלים ניצלו זאת ועשו מעשה רמיה בעבור בצע כסף.

יום אחד, הגיעה משלחת ממשלתית כדי לבדוק כיצד מתקדמת העבודה, והם גילו בביקורתם את התרמית. שני הידידים היהודים היו אחראים על המלאכה כולה, וריחפה עליהם סכנה גדולה של עמידה במשפט בעוון מעילה בכספי המלוכה, שעונשה מאסר חמור.

הגיע רבי זלמן פוזנר אל ביתו של רבי שלמה איגר, כדי להתייעץ יחד מה לעשות, אולם העניין היה כה סבוך עד שלא מצאו בינתיים פתרון הולם. בלית ברירה שב ר' זלמן לביתו, הסתובב שעות ארוכות כשהוא טרוד ומודאג, עד שלבסוף הבזיק רעיון מוצלח במוחו.

על אף השעה המאוחרת בלילה, שב ר' זלמן אל ביתו של רבי שלמה איגר, ולשמחתו ראה כבר מרחוק כי האור עדיין דולק בבית. אולם דפיקותיו על הדלת לא נענו, עד שבליט ברירה פתח את הדלת בעצמו, ונדהם לראות את ידידו רבי שלמה, יושב ועוסק בתורה בהתמדה נפלאה, עד שכלל לא הרגיש בכניסתו אל החדר.

ר' זלמן עמד המום, ושאל בהתפעלות: "איך אתה מסוגל ללמוד בריכוז כה גבוה בשעה שאתה נתון בצרה כזו?" השיב לו רבי שלמה: "אכן התקשיתי תחילה ללמוד, כפי הכלל של חז"ל שכל ההתחלות קשות. אולם הקושי נמשך כמה דקות בלבד, שכן מיד חשתי את הטעם המתוק של לימוד התורה, וכך הצלחתי להתגבר על הקושי של ההתחלה.

ואם תתפלל ותשאל 'איך אפשר ללמוד בעת צרה כזו?' אומר לך אף אני: הרי לא ללמוד - זו צרה גדולה יותר!"

(שבת טיש)

התביעה כלפי כל אחד מאיתנו היא להיות "דובר אמת בלבבו"

מעשה ובא לבית מסחרו של רבי שרגא פייבל פרנק זצ"ל (חותנם של רבי משה מרדכי אפשטיין זצ"ל - ראש ישיבת סלבודקא, ורבי איסר זלמן מלצר זצ"ל - ראש ישיבת עץ חיים), סוחר יהודי שאינו מבני המקום, וביקש לקנות אצלו כמות גדולה של עורות.

שאל הסוחר את רבי שרגא פייבל: "מה תהיה ההנחה שתתן לי? כי הרי אני קונה כמות כה גדולה, ומן הראוי שאקבל הנחה". ענה לו רבי שרגא פייבל: "זה המחיר. כלל נקוט בידי שאני מוכר במחיר כזה, שיישאר בידי רווח של אחוז מסוים, רווח סביר.

אינני מוריד מן המחיר, בשום אופן. מי שאינו רוצה לקנות במחירים שלי, יכול לקנות אצל סוחרים אחרים". ומיד נתן לו רבי שרגא פייבל כתובות של סוחר עורות אחרים. עזב הסוחר את החנות והלך לקנות את העורות במקום אחר.

ע"פ פסק של הרב זילברשטיין שליט"א
אנו מבקשים לא לקרוא בעלון בשעת התפילה וקריאת התורה, שלא יצא שכרנו בהפסדנו

שיהיה לו פרנסה בשפע ויוכל לגדל את ילדיו בדרך התורה והיראה. בסיום התפילה, ניגש אליו יהודי ואמר לו: **"ראיתי אותך בוכה כל התפילה, האם יש משהו שאני יכול לעזור לך?"**

ענה לו הרב וסרמן: "כן. כעת פיטרו אותי מהעבודה וילדי גדלים, ואני מעוניין להעבירם לתלמוד תורה הנמצא בקריית מוצקין כדי שיקבלו מושגים של תורה ויראת שמיים, אך אין לי כסף לגור שם ואין לי עבודה". אותו יהודי אמר לו: **"תקשיב, אני קבלן ויש לי דירות שאני מוכר בקריית מוצקין ממש סמוך לת"ת שאתה רוצה לשלוח לשם, ואני מוכר לך דירה"**.

ענה לו הרב וסרמן: **"אבל אין לי כסף"**. **"קח את הדירה, וכשיהיה לך תשלם לי"**. שאל אותו הרב וסרמן: **"למה החלטת לתת לי את הדירה הזאת?"** אמר לו אותו קבלן: **"היום אשתי חזרה הביתה וסיפרה לי שהיתה בחנות ויהודי אחד יר"ש ניגש אליה ואמר לה שהבשר טרף. לפי מה שאני מבין זה אתה, ולכזה אדם קדוש אני רוצה לתת"**.

וכך הרב וסרמן קיבל דירה בקריית מוצקין, וזמן קצר אח"כ הוא מצא עבודה מסודרת ומכובדת, וזכה לגדל משפחה לתפארת. במבט ראשון זה היה נראה שהוא מפסיד עבודה, אבל לבסוף התברר שהוא הרוויח גם עבודה, גם דירה, וגם זרע ברך השם!

(לביית התורני)

"לכל התושבים ברמת אלהנן יש מזגן?!"

סיפר הגרא"ח נישרי שליט"א על הרב זילברשטיין שליט"א: אני אספר לכם משהו שתראו כיצד צריך להתנהג מרא דאתרא.

לפני שלושים שנה הייתי צריך מהרב משהו דחוף. הרב הכניס אותי לביתו לא בשעות קבלת הקהל, והיה חום ושרב נורא. אני מסתכל ורואה שאין מזגן... הרב נכנס לחדר הפנימי, הוריד את החליפה, נשאר עם טלית קטן, והדליק מאוורר שעשה יותר חם...

שאלתי את הרב: **"איפה המזגן?"** והרב שאל אותי: **"לכל התושבים ברמת אלהנן יש מזגן?!"** - יש משהו שאין לו. כשהאחרון פה יתקין מזגן - אני גם אתקין מזגן!". זה מרא דאתרא!

(דברי חמד)

רבי חיים אישר כי מדובר בחלום אמת

סיפר הרב יעקב דב מרמורשטיין שליט"א, ראש ארגון 'בני אמונים': ברצוני לספר לכם על חלום נפלא שחלם הגאון רבי מנחם מנדל לובין שליט"א - ממלא מקום חותנו הגאון רבי נסים קרליץ זצ"ל, כרב ואב"ד 'רמת אהרן', וכראש כולל 'חזון איש' בבני ברק.

במשך שנים רבות למד הרב לובין בחברותא בכולל 'חזון איש' עם יהודי צדיק ותלמיד חכם - רבי משה הורביץ זצ"ל. בשנת תשנ"ח, יומיים לפני חג השבועות, **קיבל הרב הורביץ התקף לב קשה, ובלייל שבועות עלתה נשמתו לגנזי מרומים**.

באותה שנה, בליל שבת פרשת כי תצא, חלם הרב לובין חלום באישון ליל. בחלומו הוא רואה את החברותא שלו, רבי משה הורביץ, כשהוא עומד מולו לבוש בשטריימל ובבגדי השבת שלו. הרב נדהם למראה חברו האהוב, ומפיו יצאה השאלה: **"גלה נא לי, על מה מקפידים בבית דין של מעלה?"**

ענה לו הרב הורביץ: **"מדקדקים על עניית אמן כהלכה"**. הרב לובין מספר כי הייתה לו הרגשה שמדובר בחלום אמת, היות שמובא במקורות כי אדם הנמצא בעולם האמת מתגלה לאנשים בעולם הזה כאשר הוא לבוש בבגדי שבת.

מאחר יותר, כשסיפר את החלום לגאון רבי חיים קניבסקי זצ"ל, אישר כי אכן מדובר בחלום אמת.

כחודש ימים לפני פטירתה, סיפרה הרבנית קניבסקי זצ"ל כי בעקבות החלום החל בעלה הגדול (רבי חיים), להקפיד לברך ברכות השחר באזני מי שיענה אמן אחר ברכותיו.

כך מדי בוקר, כל עוד הייתה הרבנית בחיים, היה הרב מברך ברכות השחר בחברותא, והרבנית הייתה עונה אמן אחר ברכותיו. אחרי כן, היתה הרבנית מברכת, והרב היה עונה אמן אחר ברכותיה.

אף כשמרן הגאון רבי אהרן ליב שטיינמן זצ"ל שמע על החלום, החליט גם הוא כי במניין הנץ שהתקיים בביתו, יקדימו המתפללים להתייצב רבע שעה לפני התפילה כדי שיוכלו כל מתפללי המניין (והוא בראשם) - לברך בחברותא איש באזני רעהו.

(וכל מאמינים)

בעל 'יסוד העבודה' אמר שלא זו הסיבה שפני החייל מאירים

מספרים על בעל 'יסוד העבודה' זיע"א (רבי אברהם וינברג זצ"ל האדמו"ר הראשון לבית סלונים), שפעם ביום הראשון של סוכות נכנס לבית מדרשו יהודי פשוט ששירת בצבא המדינה, וה'יסוד העבודה' אמר לו: **"אני רואה עליך אור גדול. אמור לי מה מקורו"**.

החייל לא ידע מה לומר, אך לאחר שהצדיק הפציר בו הרבה, הודה ואמר: **"אמש בליל החג, עמדתי על משמרתי, וצער גדול הצטערתי שאיני יכול לאכול כזית בסוכה. ידעתי שאסור לי לעזוב את משמרתי אפילו לרגע אחד ודאב ליבי"**.

והנה, אני רואה שמעבר לגדר לא רחוק ממני יש בית של יהודי ובחצירו סוכה כשרה. אמרתי בליבי שכאשר כל השוטרים יסתלקו וישאירוני לבדי - אדלג בזריזות מעל הגדר, אגש אל סוכת היהודי, אקדש שם על היין ואוכל כזית חלה, ומיד אשוב.

חיכיתי וחיכיתי שהשוטרים יסתלקו, אך לצערי הרב הם המשיכו לשבת שם ולבלות את זמנם, ולבי יצא מרוב תשוקה לקיים מצות סוכה. רק כרבע שעה לפני חצות, החליטו השוטרים להתפזר איש איש לביתו, ואז קפצתי ממקומי ודילגתי מעל הגדר, רצתי, אכלתי כזית חלה, ושבתי אל משמרתי כשאני מלא שמחה והודאה".

כשסיים לספר את סיפורו, אמר לו ה'יסוד העבודה': **"אם משום זה - לא היו פניך מאירים. אמור לי מה עוד היה איתך!"** אמר לו החייל: **"אה, מה עוד היה? הנה מרוב שמחה שזכיתי לקיים מצות סוכה, רקדתי כל הלילה בשמחתה של מצוה זו!"**. נענה אחריו ה'יסוד העבודה' ואמר: **"עכשיו מבין אני, אור זה מאין מקורו!"**

(הבינני ואלמדתי)

"נותרה ברשותי רק חלה אחת. מה עלי לעשות לגבי לחם משנה?"

מעשה ביהודי מתחזק המתגורר באחת מערי הארץ, אשר חשקה נפשו להתפלל עם הגאון רבי חיים קניבסקי זצ"ל את תפילות ראש השנה והשבת הצמודה לו. הוא שכר חדר במלון בבני ברק לשלושת הימים, ובזמני התפילות צעד נרגש לבית הכנסת "לדרמן".

אחרי ערבית של ליל שבת, ניגש היהודי לרבי חיים כדי לברר שאלה הלכתית: **"נותרה ברשותי רק חלה אחת. מה עלי לעשות לגבי לחם משנה? האם אביא חלה ממקום אחר, ואיני רוצה לטלטל מרשות לרשות, או שמא יש עצה אחרת?"**

לרבי חיים אכן היתה עצה מצוינת בשבילו: **"אתה תהיה האורח שלי לסעודות השבת!"** הודיע לו. וכך, את שלוש סעודות השבת סעד האורח בבית רבי חיים, כשהוא דואג שבני הבית יקפידו לתת לו מנה מכובדת ולהעניק לו הרגשה נוחה.

(ליקוטים וסיפורים נפלאים)

זכות העלון להשבה מהירה של החטופים, ודבר ש: לכל הפצועים, וכן ליוסף בן שרה, נורית בת רחל, יעל בת איריס, אהוד בן דבורה, לימור בת אוליביה, רינת בת שושנה, בתוך שאר חולי עמ". זיווג הצען לתהילה בת חותי מלכה. זשיק לאורטל בת יפה ולהבדיל לע"ל: אמנן חיים בן יוסף, עליזה בת מרים, נחמן בן רינה ד"ל